

Justitiedepartementet

Polisenheten

Rådets möte (rättsliga och inrikes frågor) den 7-8 mars 2013

Rådets dagordning: Dagordningspunkterna 3 och 10

Gemensamma kommittén: Dagordningspunkt 3

Rubrik: Ändringar i Schengens gränskodex,
Schengenutvärderingsmekanismen, Schengenförvaltning

Schengens gränskodex:

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 562/2006 i syfte att införa gemensamma regler för tillfälligt återinförande av gränskontroller vid de inre gränserna vid exceptionella omständigheter.

= *Allmän inriktning*

Schengens Utvärderings- och övervakningsmekanism:

Omarbetat förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättandet av en utvärderings- och övervakningsmekanism avsedd att kontrollera tillämpningen av Schengenregelverket.

= *Allmän inriktning*

Dokument: Ännu inte distribuerade.

Tidigare dokument:

- Faktapromemoria FPM 2011/12:19

- 6161/12 REV 4 SCHENGEN 9 FRONT 15 SCH-EVAL 17 COMIX 83 CODEC 292

- 11846/12 SCHENGEN 54 SCH-EVAL 94 FRONT 106 COMIX 405

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: I delar inför RIF-råden i juni 2012, mars 2012, december 2011.

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: Maj 2012, september 2012, februari 2013.

Bakgrund

Som en reaktion på ett antal Schengenrelaterade incidenter under framför allt våren 2011 uppmanade Europeiska rådet i juni 2011 kommissionen att presentera lagförslag om en förstärkt Schengenutvärderingsmekanism samt förordade att även styrningen av Schengenrelaterade frågor borde stärkas.

Kommissionen presenterade i september 2011 två lagförslag (Schengenpaketet). Förslagen utgjorde dels en ny reglering för Schengens utvärderingsmekanism, dels en förändring av delarna i Schengens gränskodex som reglerar när kontroller vid inre gränser (dvs. gränser mellan Schengenstater) kan och får återupprättas.

Vid RIF-rådet i juni 2012 enades rådet om en kompromisstext för de fortsatta förhandlingarna med Europaparlamentet. Bl.a. beslutade rådet enhälligt att ändra den rättsliga grunden i den ena av rättsakterna (Schengenutvärderingsmekanismen). Som konsekvens av ändringen ska den ena av de två rättsakterna i paketet antas av rådet själv utan medbeslutande med Europaparlamentet. Den andra rättsakten antas enligt ordinarie beslutsförfarande.

Sedan juni har informella trilogförhandlingar förts mellan Europaparlamentet, kommissionen och ordförandeskapet. Inför julen 2012 gjordes ett försök att nå en kompromiss men lyckades inte. Det är oklart hur långt ifrån parterna står varandra idag eftersom endast knapphändig information spridits om utestående förhandlingspunkter. Vad som synes stå klart är att vare sig Europaparlamentet eller kommissionen är helt nöjda med den roll dessa institutioner får i rådets kompromissförslag. Ett till synes starkt krav från Europaparlamentet är att man bygger in en så kallad "sammanlänkningsklausul" ("linking clause") mellan instrumenten för att skapa en paketlösning. På så sätt kan Europaparlamentet få försäkringar mot att rådet på egen hand ändrar i den av de två rättsakterna där Europaparlamentet inte är medbeslutande.

Något förslag att ta ställning för inför rådsmötet den 7-8 mars har ännu inte presenterats varför detaljerna i en eventuell kompromiss fortfarande är okända.

Rättslig grund och beslutsförfarande

Enligt de av rådet antagna kompromissförslagen (som skiljer sig från kommissionens ursprungsförslag):

- Utvärderingsmekanismen – rättslig grund artikel 70 TFEU. Beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet.
- Ändringar i Schengens gränskodex – artikel Article 77 TFEU. Ordinarie beslutsförfarande.

Svensk ståndpunkt

Schengensamarbetet bygger på medlemsstaternas förtroende för varandras förmåga att upprätthålla det gemensamma regelverket, i synnerhet gällande kontrollen av den yttre gränsen. Om medlemsstaterna inte längre litar på varandra, finns risken att man på eget bevåg och på ett ganska oförutsägbart sätt återinför kontrollen mellan länderna. En sådan situation skulle kunna negativt påverka människors möjligheter att resa fritt inom EU. Regeringen kunde därför stödja kommissionens förslag att stärka Schengensamarbetet genom att effektivisera den nuvarande utvärderingsmekanismen. Sverige stödjer därför också fortsatt de kompromissförslag som rådet antog i juni 2012.

Det kan förväntas att det inom ramen för de fortsatta förhandlingarna med Europaparlamentet kommer att behöva göras justeringar. Kommissionens roll och ansvar för utvärderingsmekanismen kan komma att stärkas ytterligare. Någon form av ”sammanlänkningsklausul” (se ovan) lär sannolikt krävas av Europaparlamentet.

Om en kommande kompromisstext inte på någon väsentlig punkt avviker från ovanstående förmodade inriktning kan Sverige stödja förslaget.

Förslaget

Förslagen utgörs av ännu inte distribuerade kompromisstexter från ordförandeskapet.

Gällande svenska regler och förslagens effekter på dessa

Beroende på ordalydelsen i de slutliga förslagen kan någon bestämmelse i utlänningsförordningen (2006:97) behöva justeras.

Ekonomiska konsekvenser

Innehållet i utvärderingarna för att kontrollera tillämpningen av Schengenregelverket förutses i stort sett att förbli oförändrat, vilket därmed torde gälla även för kostnaderna för att planera och utföra utvärderingarna. Enligt förslaget tar emellertid kommissionen över det ekonomiska ansvaret för utvärderingarna från medlemsstaterna och rådet. Det innebär att vissa kostnader som medlemsstaterna har för resor m.m. istället kommer belasta den gemensamma budgeten. Enligt

kommissionens finansieringsplan är förslaget förenligt med gällande ekonomisk planering.